

LEPPÄVIRRAN ENTISEN AMPUMARADAN (LAPINMONTTU II) YMPÄRISTÖTEKNISET TUTKIMUKSET

Leppävirran kunta ja Pirkanmaan ELY-keskus ovat sopimuksen mukaisesti selvittäneet ympäristöriskejä Leppävirran kunnassa sijaitsevalla entisellä ampumarata-alueella (Lapinmonttu II). Selvitys on osa Pirkanmaan ELY-keskuksen koordinoimaa valtakunnallista pilaantuneiden maa-alueiden selvitystyötä. Selvitykseen liittyvät tutkimus- ja suunnittelutyöt toteutti FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy heinä-marraskuussa 2018.

Tutkimusalueella on toiminut ampumarata vuodesta 1970 2000-luvun alkupuolelle. Alueella on harjoitettu koko toiminnan ajan kivääri-, haulikko- ja pistooliammuntaa. Lisäksi alueella on suoritettu soranottoa useaan otteeseen ampumaratatoiminnan aikana, joten alue on toiminta-aikana ollut hiekkapohjaista avointa maastoa – alue on edelleen soranottoalueena. Kohde sijaitsee Karvonkankaan I-luokan pohjavesialueella.

Kohteessa tehdyssä tutkimuksessa otettiin näytteitä kaivinkoneella kaivetuista koekuopista sekä lapionäytepisteistä. Koekuoppia kaivettiin yhteensä 11 kappaletta ja lapionäytepisteitä 29 kappaletta. Näytteenotto ulotettiin syvimmillään noin 4,0 metrin syvyyteen maanpinnasta. Maanäytteistä mitattiin XRF-kenttämittarilla metallien esiintymistä kaikista näytteistä. Laboratoriossa maanäytteistä analysoitiin metallit 12, PAH-yhdisteet 8 ja öljyhiilivedyt 2 näytteestä. Pohjavesinäytteet (2 kpl) otettiin alueelle aikaisemmin asennetuista pohjaveden havaintoputkista. Pohjavesinäytteistä analysoitiin laboratoriossa metallit ja PAH-yhdisteet.

Kohteen maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi tehtiin Valtioneuvoston asetuksen (Vna 214/2007) mukaisena laadullisena riskinarviointina ja todettuja pitoisuuksia verrattiin myös asetuksen ohjearvoihin, joita käytetään maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa.

Kohteessa todettiin ampumaratatoiminnasta peräisin olevia kohonneita haitta-ainepitoisuuksia, jotka eivät arvioinnin perusteella kuitenkaan aiheuta jatkotoimenpiteitä. Kohteessa todettiin pääasiassa kohonneita metallipitoisuuksia sekä osin PAH-yhdisteiden pitoisuuksia. Pitoisuudet ovat hyvin alhaisia. Kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävää maata esiintyy 0,2...0,6 metrin paksuisissa kerroksissa, joko pintamaassa tai noin metrin syvyydellä maanpinnasta. Kohonneita haitta-ainepitoisuuksia tutkimusalueella arvioidaan kaikkiaan olevan yhteensä n. 200 m² alueella enintään 40 m³ maan pintakerroksessa Kurjalanrannantien viereen sijoittuvalla metsäalueella. PAH-yhdisteitä kynnyksarvon ylittävällä pitoisuudella sisältäviä maa-aineksia arvioidaan olevan kiekkojätettä sisältävällä n. 100 m² alueella (alueen tulotien itäpuolella) enintään 20 m³ maan pinnassa sekä täyttömaassa tulotien länsipuolella. PAH-yhdisteitä sisältävää täyttömaata on hyvin karkean arvion mukaan enintään 200 m² alueella noin 150 m³. Maaperän ympäristötekniisissä tutkimuksissa ei todettu jättejakeita lukuun ottamatta saviekkojätettä.

Riski haitta-aineiden kulkeutumisiksi pölyämisen kautta tai pohjaveteen todettiin arvioinnissa epätodennäköiseksi/vähäiseksi. Altistumista suoran ihokosketuksen kautta, pölyn hengittämisen tai ravintokasvien kautta ei arvioida merkittäväksi. Tehtyjen tutkimusten perusteella kohteessa ei ole kulkeutumisriskiin tai altistumiseen perustuvaa kunnostustarvetta.

Pohjois-Savon ELY-keskukselta pyydetään raportista lausunto.

Pirkanmaan ELY-keskus, tutkimusten tilaaja:

Jari Tiainen, puh. 040 538 6598, sähköposti: jari.tiainen@ely-keskus.fi

Leppävirran kunta:

Timo Turunen, puh. 040 847 3998, sähköposti: timo.turunen@leppavirta.fi

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, tutkimusten toteuttaja:

Jussi Virtanen, puh. 040 861 6516, sähköposti: jussi.virtanen@fcg.fi